

**Уладзіслаў Ахроменка
Максім Клімковіч**

(тэксты зонгаў –
Сяргей БАЛАХОНАЎ)

**Русалка
Камсамольскага
возера**

Фарс у двух актах

Мінск 2009

Дзейныя асобы:

Мент – праваахоўнік-ідэаліст;

Русалка – каменная фізкультурніца з вяслом;

Вадзянік – гаспадар азёрнага дна;

Хачык, Гіві } – кайказскія камерсанты;

Прывід бабулі – ўяўны вобраз бабулі Мянта;

Голас з рацыі – належыць начальніку Мянта;

Ася, Кася } – русалкі-малалеткі, памагатыя

Вадзяніка;

Падзеі адбываюцца ў нашы часы на ўзбярэжжы
Камсамольскага возера горада Мінска, а таксама ў
яго акваторыі і на яго дне.

Акт 1

Сцэна 1

З'ява 1

Русалка, Гіві, Хачык.

На беразе Камсамольскага возера пастамент, абмаліваны размаітымі графіці. На ім класічная парковая скульптура “Фізкультурніца з вяслом”, яна ж Русалка.

Да берага пад гукі лезгінкі падплывае вадаплаўная рэстарацыя з надпісам “ГІВІ & ХАЧ” па борце. На палубе Гіві з Хачыкам, угляджаюца ў залу.

ГІВІ. Усё, Хачык, тут швартуемся, колькі плышь можна, ногі, панімаеш, баляць! Глядзі, які парк прасторны, мусор саўсэм не відаць...

Гіві і Хачык сыходзіць на бераг. У руках Хачыка рэкламны банер.

ХАЧЫК. Какой мусор, дарагой! Гэта ж табе не Москва. Цэнтр Еўропы!

ГІВІ (аглядае залу). Дэвшкі такія прыгожыя! М-м-м! Я калі прыгожы дэвшка пабачу – потым саўсэм спат нэ магу. Усю ноч сныща, панімаеш!

ХАЧЫК. Каб табе п'яны скынхэд увес нач сныгуся! Не дэвшк трэба разглядаць. Мы нашто ў гэтую краіну прыплылі?

ГІВІ (загінае пальцы). Пагуляць, выпіць, закусіць, пагуляць, выпіць... (глядзіць у залю). Дэвшк, а дэвшк! Ага, ты! Тэлефончык дасі?

ХАЧЫК. Вай мэ! З кім я звязаўся? Грошы трэба рабіць, да? I прытым -- у любы спосаб. Тут, напэўна, пра нас з табой яшчэ не чулі. Міліянэрамі станем!.. (*надзяе Гіві банер на шыю, што адразу ператварае таго ў “чалавека-бутэрброд”. На банеры надпіс “ХУТКА, СМАЧНА, ПА-КАЎКАЗСКУ”*). Іды, рэкламуй. I штоб назаўтра пра нашую рэстарацыю ўвесь Мінск ведаў!

(*Гучыць лезгінка. Гіві i Хачык танчаць i спяваюць*)

ХАЧЫК

Грошы – найгалоўнае у свеце,
Будуць грошы, іншае дакупім.
Любяць іх дарослыя, і дэці.
Хіба толькі дурні іх не любяць!

Вах! Любы капрыз за вашы грошы!
Рыбу запячэм, засмажым рака!
Кожны, хто з грашамі, той харошы
Кожны, хто без грошай – небарака!

ГІВІ

Тут для вас шашлык-машлык, рабяты!
Тут для вас канъяк-шманъяк, панове!
Тут для вас гарачае, дэўчаты!
To прыходзьце, усіх вас задаволім!

Выпіць, закусіць, гульнуць па кайфу
Зможа кожны ў нас, вай, бэз базару!
Задамо мы дзеўкам мэгадрайву!
Задамо сапраўднага мы жару!

ГІВІ і ХАЧЫК (дуэтам)

Зробім тут Каўказ сабэ, як дома!
Будэт клас вышэйшы ўдэнь i ўночы!

Здэйснім з вамі звычай наш вядомы
І пасля паўторым нэаднойчы!

(Падчас танцу Гіві адступае назад, натыкаеца на пастамент з каменнай Русалкай з вяслом).

ГІВІ. Вах!

ХАЧЫК. Ой, мама-джян!

(Агляджаюць статую. Хачык па-гаспадарску мацеа вясло. Гіві хцівым позіркам ацэнъвае вабныя формы Русалкі. Хачык вагаеца, але ж спрабуе адабраць вясло. Гіві асцярожна мацеа статую за ногі).

ХАЧЫК. Халодны, да? А ты ў нас гарачы мужчына. Табе нэ падайдот.

ГІВІ. Слухай, Хачык. Я гарачы мужчына. Працую. Этаг цяжар на сабе нашу! *(нервова напраўляе рэкламны банэр на шыі).* Яна халодны жэншчын. Нэ працуе. З вэслом тут стаіт і з мэнэ смэёцца. Гэта справядліва?

ХАЧЫК. Гэта страшэнна нэсправедлыва, дарагі Гіві. Я абураны да глыбіні душы, да? Што прапануеш?

ГІВІ. Каб яна замест мяне рэкламным агентам працавала. Глаўнае – у яе нават дазволу пытца не трэба!

ХАЧЫК. Галоўнае, што ёй за працу плаціць не трэба!

(Гіві здымае банер. Хачык падстаўляе яму руکі, той лезе на пастамент. Хачык падае Гіві банер, той вешае яго на шыю Русалцы).

ГІВІ (злазіць). Работа зроблена. Ну што – гуляць?

Русалка ніжа плячыма – банер звалъваецца.

ГІВІ. Аджыла! Слушай, проста містыка нейкая...

ХАЧЫК. Ты містык, да? Ты не містык, ты алкагалістык. Я табе, Гіві, даўно гаварыў: не пі з раніцы “Кіндзмараулі”, пі “Баржомі”. Вось вачам жывыя статуй і мроящца. Ніводная статуя ніколі не аджыве... Нават калі ёй усе грошы свету прапанаваць. Глядзі, як трэба!

(Хачык з дапамогай Гіві забіраеца на пастамент, нахіляеца, каб узяць банер).

ХАЧЫК. Мэртвыі пэтля зраблю – ніколі не зваліщца!

(У гэты момант Русалка канчаткова “аджывае”: б’е Хачыка вяслом, той ляціць на Гіві).

ГІВІ. Ну што – скаштаваў, Хач? А ты не верыў. Дык хто з нас жыве няправільна?

ХАЧЫК (уцякае ад Русалкі). Які агрэсіўны баба!

ГІВІ (спрабуе адабраць вясло). Ты на каго рука падняў, жэншчын?

ХАЧЫК. Балік-джан, дарагая, ну нашто біцца, да? Давай паговорым, як белыя людзі!

ГІВІ (заходзіць статуі за спіну). Э-э-э, ты ёй зубы загавары, а я...

(Русалка адмахваеца вяслом. Хачык і Гіві са зверскімі тварамі ідуць на Русалку... Свято згасае, у цемры чуюца крыкі і гукі ўдар аў).

ГІВІ. Шэні дэда!

ХАЧЫК. Вай-вай-вай!

(Чуваць гук, нібы нешта цяжкое плюхаеца ў ваду.

Знянацку цемру працінаюць сполахі міліцэйскай мігалкі, гучыць сірэна. Запальваеца свято. Русалка знікла з пастаменту. Раскудлачаныя Гіві і Хачык хуценька прыводзяць сябе да ладу!)

ХАЧЫК. Э-э-э, і навошта мы з Масквы сплылі? Я чуў, тут не мяны, а праста звяры нейкія! Нават хабар не бяруць!

ГІВІ. Нэ вэру!

З'ява 2

Гіві, Хачык, Мент, Голос з рацыі.

Перад Гіві і Хачыкам Мент – прыкладае руку да фуражкі, у другой руцэ рацыя.

МЕНТ. Парушаем?

ХАЧЫК. Які парушаем, камандзір! Нэ паспэлі ў вашу Сынэвокую прыплыць, як на нас хуліганы напалі!

ГІВІ. Саўсэм забіць хацелі!

МЕНТ. Дакументы, калі ласка!

(Хачык з павагай падае рэкламны банер. Мент пераварочвае яго, чытае з абароту).

МЕНТ. Спадар Гіві – шашлычнік-віргтуоз. (глядзіць у твар Гіві). Супадае! (*пераводзіць позірк на Хачыка, зноў чытае*). Спадар Хачык – дыпламаваны шаурміст. Таксама супадае. Та-а-ак, а хто выпісаў? Ліцэнзія Старажоўскага райвыканкама. Пячатка... Подпіс... (*Глядзіць на пусты пастамент*). А статуя дзе?

ХАЧЫК. Не бачылі мы ніякіх статуй!

МЕНТ. Паўгадзіны таму ж была!

ГІВІ. Я так думаю, што яна, напэўна, гуляць пайшла. Ці ў Камсамолскі возера паплаваць. Вада які цёплы, м-м-м!

МЕНТ (*дбайна аглядае падлогу вакол пастамента*). Не супадае. Слядоў жа няма! (*сувора глядзіць на Хачыка з Гіві*). Так. Прыйехалі ў нашу краіну – паважайце яе галоўны закон, Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь!

ХАЧЫК. Очэн дажа паважаем, да?

ГІВІ (*дастае партманэтку*). Колькі ты хочаш?

МЕНТ. Грамадзянне, пройдземце!

(Нечакана праз шумы і перашкоды эфіру прабіваецца Голос з рацыі).

ГОЛАС З РАЦЫІ. Восьмы, восьмы, я першы. Слухай загад: неадкладна адпусціць гасцей нашай стаўцы і працягваць патруляванне ўзбярэжжа.

МЕНТ. Мне толькі што хабар прапаноўвалі!

ГОЛАС З РАЦЫІ. Ды яны ж з Масквы, тутэйшых завядзёнак яшчэ не ведаюць. Даруем для першага разу.

МЕНТ. А як жа зніклая статуя?

ГОЛАС З РАЦЫІ (*спагадліва*). Слухай, восьмы, а табе гэта трэба? У нас тут людзі бяследна знікаюць. А статуя не чалавек. Загад зразумеў? Выконвай!

МЕНТ (*крыху вагаецца, але ж пераводзіць позірк на Гіві і Хачыка, прыкладае далонь да брылька*). Можаце ісці.

(*Гіві з Хачыкам адыходзяць, сінхронна прыкладаючы руکі да сэри аў, сплываюць на рэстарацыі*).

З'ява 3

Мент, Прывід бабулі.

Мент *перед пустым пастаментам*. Узважвае рацу ю на далоні. Нечакана ўзнікае Прывід бабулі.

ПРЫВІД БАБУЛІ. Унучок, унучок... І што ж табе ў роднай вёсцы не сядзелася? Скончыў пэ-тэ-ву, адслужыў у войску. Ну, і вярнуўся б, як усе нармальныя хлопцы! Нашто ў горад падаўся?

МЕНТ (*напружана азіраецица*). Бабуля, ты? Цябе ж з намі даўно няма.

ПРЫВІД БАБУЛІ. Гэта цябе з намі няма. А я заўсёды з табой. Назіраю, перажываю. Думала, як павернешся з войску, то са старшынёвай дачкой шлюбам пабярэшся. Механізатарам якім будзеш рабіць, ці камбайнёрам. Брыгадзірам абыруць. На “Дажынках” пераможаш. Кабанчыка станеш гадаваць. А я праўнучкаў дачакаюся. Не паслухайся ты мяне...

МЕНТ. Бабуля, ну якая вёска? Што я там забыўся? Тая старшынёва дачка мяне з войску не дачакалася, да бульдазерыстаў пасля танцаў бегала, “чарнілы” з імі піць! Дый бацька ў яе – яшчэ той калдыр: сваіх кабанчыкаў крадзеным камбіормам гадуе! Парадку няма!

ПРЫВІД БАБУЛІ. А то ў вашым горадзе парадак ёсцы! А то ў вас не крадуць, не пьюць! Ты на свой райаддзел паглядзі! Спрэс хаблы і мацяршчыннікі!

МЕНТ. Як усе так стануць разважаць, нічога ў свеце не зварушыцца. Будзем жыць, як у балоце. А тут у мяне хоць нейкая ўлада ёсцы. Калі нават адзін міліцыянт будзе рабіць усё чыста па законе – гэта зменіць да лепшага і жыццё... і нават наш райаддзел.

Зонг **МЯНТА**

Ніколі зверу не забыцца
На родны ўгульны свой бярлог.
А людзям трэба клапаціцца,
Каб кожны права ведаць мог!

Няхай ты мудры акадэмік,
Калдыр ці офісны планктон,
Імкніся жыць у той сістэме,
Дзе валадарыць пан Закон!

Няхай ты хакер ці даярка,
 Цясляр, прадзюсер, дэпутат --
 Бяры, вучы законы шпарка!
 Любі, любі законны лад!

ПРЫВІД БАБУЛІ. А цяпер ты ўсё па законе
 зрабіў?

МЕНТ. Бабуля, у мяне ж загад...

ПРЫВІД БАБУЛІ (*спагадліва*). Унучок, унучок...

Прывід Бабулі знікае.

Сцэна 2

З'ява 1

Вадзянік, Русалка, Ася, Кася.

Дно Камсамольскага возера. У інвалідным вазку сядзіць Вадзянік -- немалады мужчына падобны да састарэлага мафіёзі. Насупраць, падціснуўшы пад сябе ногі, сядзяць гламурныя водныя істоты Ася і Кася, з выглядам першакурсніц канспектуюць Вадзяніка.

ВАДЗЯНІК (*робіць рукой паўкола, пранікнёна прамаўляе*). Вы глянъце – дзе яшчэ така краса? Нідзе няма такога дна, як наша! Сядзіш ў затоцы, тоішся ў дрыгве, ці нават трапіш ў плынь – паўсюдна прыгажосць! Шчыруюць п'яўкі, сноўдаюць вужакі, жабкі скачуць. Па-над вадой шалеюць камары. І ўсюды бросня міла зелянэе. Не, наша дно – найлепшае ў сусвеце!

АСЯ. Цуд некранутай прыродай!

ВАДЗЯНІК. Але ж нашае самае любае, самае прыгожае дно – у шчыльнай варожай аблозе. Тыя, хто вышэй за нас, прагнуть тут усё панішчыць.

АСЯ. Людзі?

ВАДЗЯНІК. Яны!

КАСЯ (*падымае руку*). Можна спытаць?

ВАДЗЯНІК. Што, Кася?

КАСЯ. Бос, а чаму гэтыя людзі хочуць тут усё панішчыць?

ВАДЗЯНІК. Зайздросцяць.

КАСЯ (*крыху разгублены*). Хіба ў іх наверсе няма ані жабаў, ані п'явак?

ВАДЗЯНІК. Такіх – няма!

АСЯ (*штурхает Касю ўбок*). Што за недавер? Вадзянік нам, як бацька родны! А бацька ніколі не хлусіць!

(*З паверхні сыплеца аднаразовы пластыкавы посуд. Ася спрытна бяжыць да Вадзяніка, раскрывае над ім парасон.*)

АСЯ (*абярэжна здымае з Вадзяніка патрущаную пластыкоўку*). Вас не параніла, бос?

ВАДЗЯНІК. А-а-а, што я гаварыў? Добра, што яшчэ не граната. Гэтыя людзі толькі і могуць, што

паскудзіць на беразе, каламуціць ваду і падпускаць да нас бацылу. Добры чалавек – мёртвы чалавек!

КАСЯ. Дык нашыя хлопцы акурат на бераг і выбраліся... Каб людзей бязлігасна нішчыць!

ВАДЗЯНІК. На сувязь яшчэ не выходзілі? Руслак Ася, дакладай аператыўную абстаноўку!

АСЯ. Агент Тапелец пад выглядам інтурыста дэсантаваўся на бераг, удала ўвайшоў у давер да людзей і атабарыўся ў прыбярэжным бары. Чакае на вашыя інструкцыі.

ВАДЗЯНІК. Узброены, як заўсёды?

АСЯ. Каністра атруты.

(*Вадзянік глядзіць на Касю, ічо ўкае пальцамі. Тая прыносіць спод са старым эбанітавым тэлефонам. Ася здымае слухаўку апарату.*)

АСЯ (*у слухаўку*). Тапельчык? Любы мой! Ну як ты там? Людзі хоць не крыўдзяць? Ды ў мяне ўсё нармалёва. Беражы сябе! З табой бос хоча пагаварыць.

(Ася перадае слухаўку Вадзяніку).

ВАДЗЯНІК. Колькі народу атруціў? Ты што – нават яшчэ карную акцыю не распачаў? Як гэта “атруту прапіў”? Што, і вяртацца не збіраешся? Назаўсёды сярод людзей застаешся? Ат, пашкадуеш! Я табе гэта абяцаю. Щупальцы ў мяне доўгія, паўсюль дастану!

(Вадзянік злосна кідае слухаўку, глядзіць на Асю).

АСЯ (*усхліпвае*). Ён жа мне абяцаў...

ВАДЗЯНІК. Жаніцца? Здрадзіў ён табе! (*глядзіць на Касю*). А што твой хлопец, агент Лазнік?

КАСЯ. Атрымаў загад зрабіць дыверсійны акт у сауне. Выправіўся сёння з раніцы. На месцы.

(*Кася накручвае тэлефонны дыск, перадае слухаўку Вадзяніку*).

ВАДЗЯНІК. Алё, Лазнік? Нешта кепска чуваць... Хто там рагоча? Прыкольныя дзеўкі? Дык чаму ты іх дагэтуль не спаліў разам з саунай? Яны пяшчотныя і вясёлыя? А як жа твая Кася? Занадта прахалодная? Ды калі гэты рогат скончыцца! Яны што -- цябе лашчаць? Ты іх? (*кідае слухаўку*). Цьфу! У масажысты падаўся... Пярэварацень!

КАСЯ (*трагічна енчыць*). Як ён мог! На цёплую дзеўку мяне прамяняяў! Была б я сапраўднай дзяўчынай – утапілася б!

ВАДЗЯНІК. Вось што значыць бацьала чалавечнасці! Варта нялюдзкай істоце якісь дзень сярод людзей пакруціцца – і яна атручваецца на ўсё жыццё! Нішчыць, нішчыць і яшчэ раз нішчыць усе праявы людзкасці! Без жалю і літасці!

(Чуецца ўсплёск, следам -- грукат. Асю, Касю і Вадзяніка хістae, нібыта, прайшла хвалая. Усе глядзяць угару. Кася і Ася бягучь са сцэны).

ВАДЗЯНІК. Якая яшчэ трасца на нашу галаву?

З'ява 2

Тыя ж, Русалка.

Ася і Кася цягнуць паўпрытомную Русалку, ставяць перад Вадзяніком. Кася забірае ў яе з рук вясло.

(Ася кратае лоб Русалкі далонню).

АСЯ (*радасна*). Халодная, бы той камень!

ВАДЗЯНІК. Значыцца, нялюдская істота!

КАСЯ. Сястрычка, што гэтыя паганыя людзі з табой зрабілі?

РУСАЛКА (*падымае голай, шэпча*). Хто вы? Дзе я?

ВАДЗЯНІК спявае, **АСЯ** і **КАСЯ** падпяваюць, катаюць, круцяць інвалідны вазок. **РУСАЛКА** – пантаміма марыянесткі.

АСЯ і КАСЯ (*дуэтам*)

Не звяры мы і не людзі,
На азёрным дне наш дом.
Мы быіі, мы ёсць, мы будзем,
А чужынцам тут гамон.

ВАДЗЯНІК

Чыстакроўная мы нечысць,
Мы за мокры лад жыцця.
Не прымаем чалавечнасць,
Як адзін, сямейка ўся.

Калі раптам на ўзбярэжжы
Пойдзе з кветкай напралом

Да цябе хлапчына гжэчны,
 Што рабіцьме?
АСЯ і КАСЯ (*дуэтам*)
 Бі вяслом!

ВАДЗЯНІК

Калі раптам у кустоў
 Выкшталтоны забулдон
 Прапануе сёе тое,
 Што рабіцьме?
АСЯ і КАСЯ (*дуэтам*)
 Бі вяслом!

ВАДЗЯНІК

Калі раптам з вудай стане
 Ці пачне шпурляць прыкорм
 Рыбачок прыгожым раннем,
 Што рабіцьме?
АСЯ і КАСЯ (*дуэтам*)
 Бі вяслом!

(Падчас спеваў Кася і Ася бяруць русалчына вяло, па чарзе танцаць вакол яго, нібы вакол шаста на подыюме. Русалка паціху аджывае, ўключаецица ў танцы. Ася і Кася падводзяць яе да Вадзяніка, Русалка становіцца перад ім на адно калена.

Вадзянік урачыста датыкаецица вяслом да пляча Русалкі, нібыта пасвячае ў рыцары).

КАСЯ. Віншую, сястра! Цяпер ты стала адной з нас!

АСЯ (*наказвае на Вадзяніка*). Слухай бацьку!

ВАДЗЯНІК. Дык хто мы цяпер?

РУСАЛКА. Адна сям'я!

(Вадзянік складае тэлескапічнае дзяржальна вяслы, урачыста перадае яго Русалцы. Ася і Кася дапамагаюць ёй падняцца).

ВАДЗЯНІК, АСЯ і КАСЯ (у адзін голас): Бі вяслом!

(Зверху прабіваюцца гукі лезгінкі. Над галовамі насельнікаў дна праходзіць сетка з захраслымі ў ёй рыбінамі. Усе прыгінаюцца).

ВАДЗЯНІК (да Русалкі). Яны?

РУСАЛКА. Так!

ВАДЗЯНІК. Дзейнічай!

(Русалка мерыцца ісці).

ВАДЗЯНІК. Пачакай, Русалачка... Але ж на нашае роднае дно трэба павярнуцца да ўзыходу Зоркі Венеры. А то і ў чалавека ператварыцца можна!

Сцэна 3

3'ява 1

Гіві, Хачык.

Вадаплаўная рэстарацыя. Гіві з Хачыкам выбіраюць з вады рыбацкую сетку. Кідаюць на палубу рыбін.

ГІВІ. І гэта ўсё?

ХАЧЫК. Ва, а ты што хацеў? Закінуць сетку і адразу мільён даляраў выщягнуць?

ГІВІ. Канешне! А яшчэ лепш – адразу два мільёны! Мы бы іх з табой у нашай рэстарацыі і пракайфавалы. Прыкінь, які пад'ём?

ХАЧЫК. Э-э-э, Гіві. Баюсь, нікакога бізнесу з нашай рэстарацыяй тут не атрымаецца.

ГІВІ. Нэ кажы такой кіслы слоў! Што ў нас нэ так? Ліцэнзыя ёсць? Самы сапраўдны! Шашлык смачны? Слушай, сам бы кушаў, праўдзівая каніна... Каніна? (*бярэ пляшку, чытае налепку*). “Арагві”, сорак градусаў! Хочаш – большэ градус намалюю! Хочаш – мэншэ. Любы капрыз за вашы грошы!

ХАЧЫК (задуменна). Гіві, пакуль ты свой палёны канъяк спіргам мацаваў, я нэвялікі маркетынгавы даследванне правёў. Тут усё не так, як у нас. Тутэйшы люд па рэстарацыі амаль нэ ходзіць. Часу, маўляў, бракуе. Працы, кажуць, замнога. А п'юць яны толькі пасля працы, на кухнях ці ў гаражах. Іх канъяк называецца “чарніла пладова-ягаднае”. А замест шашлыка яны ядуць нейкую дрэнь... Во! Бульбяны блінчык са шкваркай!

ГІВІ. Дзікія людзі, чэснае слова! (глядзіць на Хачыка). Пра што думаеш, Хач?

ХАЧЫК. Пра што яшчэ Хачык думаць можа? Як грошы зарабіць!

З'ява 2

Тыя ж і Русалка.

На вадаплаўнай рэстарацыі з'яўляеца Русалка. Сядзе за столік, ладкуе побач складзенае тэлескапічнае вясло.

ХАЧЫК. Нарэшце! Першы пасэтыг эл!

ГІВІ (*падбягае да століка, кладзе меню, становіца побач са столікам*). Што кушат будэм? Рэкамэндую шашлык. Яшчэ ўчора траўка шчыпаў.

РУСАЛКА

Дзякую.

ГІВІ (*натхняеца*). А што пыт будзем? (*выцягвае пляшку*) Вай! “Арагві”! Частую! Усё для цябе! (*хціва аглядае наведвальніцу*).

ХАЧЫК. Ты што, Гіві, какой частую! Я табе зараз гэтую пляшку ведаеш, у які месца ўстаўлю?

ГІВІ (*да Хачыка*). Ведаю. Нэ трэба.

ХАЧЫК (*да Русалкі*). Ты на яго нэ зважай, да? Яму нават у Москве дэвшукі нэ вэраць!

ГІВІ. Гэта ты на яго нэ зважай! Які ён сквапны, слушай! Хачык нават каўбасу так тонка кроіць, што скрыгалікі ў паветры вісяць!

ХАЧЫК (*гартае перад Русалкай меню*). Каўбаса. Сацыві. Хаш. Самы недарагі цана. Краявід з вадаспадам бэсплатна (*паказвае ўбок, чуеца і ціхае гук вады, што падае з грэблі*). Хаця ён, знаэш, колькі каштуе? Дык што заказываем?

ГІВІ (*да Русалкі*). Што маўчыш, а?

РУСАЛКА (*цікаўна аглядае гаспадароў*). І даўно вы, такія, на нашым Камсамольскім возеры?

ГІВІ. Які “вашым”, панымаеш? Наш гэты возера!
У нас і ліцэнзія ёсць.

ХАЧЫК. На які хочаш гаспадарчы дзеяніасць.

ГІВІ. Захочам – кракадзілаў тут будэм разводзіць і скуру з іх на рэдыкюлі лупіць. Не захочам – не будэм. Захочам – на русалак станэм паляваць і шашлык з іх рабіць...

РУСАЛКА. Ды саміх вас на шашлык!

ХАЧЫК. Э-э-э. Мы з Гіві нясмачныя. П'ем, палім.

ГІВІ (раздражнёна). Маўчы, жэншчын!

РУСАЛКА. Русалкі – знікаючы біялагічны від. Занесеная ў “Чырвоную книгу Беларусі”.

ГІВІ (абурана). Эколаг, да? (дэманструе кінжал). – А я – пін-эколог!

(Русалка рассоўвае тэлескапічнае дзвяржальна вясла, б'е Гіві, кінжал выпадае з рукі, насоўваецца на Хачыка).

РУСАЛКА. Зараз рыбам на харч пойдзеш!

ХАЧЫК. Гэта параізвол!

ГІВІ. Ты што сэбэ дазваляеш?! На гаспадара руку падымашь?

РУСАЛКА. Гэта мы на сваёй вадзе гаспадары!

(Гіві хапае з мангала шампур з кавалкамі шашлыка, імпэтна фехтует з Русалкай.

Хачык бярэ вядро, спрабуе зайдзі Русалцы за спіну, каб надзець ёй гаспадарчую прыладу на галаву. Пры гэтым ён паказвае на лігі Гіві, каб той падганяў кліентку да яго. Русалка ўхіляецца, вядро аказваеца надзетым на галаву Гіві.

Русалка накідае на Гіві з Хачыкам сетьку, заблытвае іх, яны валяюцца на палубу. Становіцца да штурвала).

РУСАЛКА (глядзіць на неба). Акурат да ўзыходу Зоркі Венеры і паспею вас патапіць! (абарочваеца да Хачыка з Гіві). Пагуляем у “Тыганік”?

(Чуеца, нарастает гук вады, что падае з грэблі).

ХАЧЫК (енчыць). Карасавыца! Даруй нам! Гэта я лайна ў рот набраў, калі табе такі абыдны слоў гаварыў! Нэ трэба вадаспад! Я плаваць не ўмею!

ГІВІ. Адапусты! Скрышю канъяку стаўлю!

(Русалка не рэагуе. Гук вадаспаду мацнее).

ХАЧЫК. Куды глядзіць міліцыя?!

З'ява 3

Тыя ж і Мент

Над палубай вадаплаўнай рэстарацыі на канате пралятае Мент з мегафонам на шыі, саскоквае, закручвае канат за парэнчы. Пагрозліва rave вадаспад на грэблі. Канат нацягваеца. Рух рэстарацыі спыняеца.

МЕНТ (*у мегафон*). Спакойна! Працуе беларуская міліцыя!

ГІВІ і ХАЧЫК (*у адзін голас*). Міліцыя з народам!

МЕНТ (*у мегафон*). Грамадзянка з вяслом, вы ўчыняеце супрацьпраўныя дзеянні. Неадкладна адпусціце штурвал. Паўтараю: грамадзянка з вяслом...

(*Русалка адпускае штурвал, падымае руکі з вяслом над галавой, нібыта падпрадкоўваеца, ідзе да Мянта. Мент адкладае мегафон*).

РУСАЛКА. Каго ратуеш? Прыхадняў?

МЕНТ (*цягнеца да кабуры*). Неадкладна пакладзіце зброю на палубу і падыміце руکі ўтару!

ХАЧЫК (*зларадна*). Цяпер турэмны баланда кушат будзеш!

ГІВІ. І нашую рэстарацыю згадваць!

РУСАЛКА (*наступае на Мянта*). Бі вяслом!

(*Мент і Русалка валтузяцца, у чатыры руکі ўхапіўшыся за вяслы*).

ГІВІ. Такі харошы мент толькі ў казках бывае!

ХАЧЫК (*да Мянта*). Іды суды, дарагой! Дай я цябе пацалую!

(*Русалка працягвае валтузіцца з Мянтом, амаль перамагае яго. На небе запальваеца Зорка Венера*.

Русалка ляціць у ваду, у Мянта ў руках застаецца яе вясло.

Гіві і Хачык выблытваюцца з сеткі, цікаўна зазіраюць за борт).

МЕНТ (роспачна). Яна патанула...

(Мент, не зважаючы на Хачыка з Гіві, сыйходзіць на бераг).

З'ява 4

ГІВІ, ХАЧЫК.

Вадаплаўная рэстарацыя плыве ў супрацьлеглы ад вадаспаду бок. Хачык круціць штурвал. Гіві з падводнай стрэльбай бегае каля борта, раз-пораз цэліць у ваду. Шум вадаспаду аддаляеца.

ГІВІ. Гэта быў той самы камэнны баба!

ХАЧЫК. Ва! Чаму ты так думаеш?

ГІВІ. Толькі яна так вяслом біцца можа!

ХАЧЫК. Мы з табой самі вінаватыя. Жэншчын на п'едыстал для таго і ставяць, каб ад грошай і бізнесу падалей тримаць... А мы яе адтуль зрынулі!

ГІВІ. Які зрынулі, слухай! Працу гэтай лайдачы прапанавалі? Яна адмовілася. Шашлык частавалі? Пагрэбавала. Канъяк налівалі? Не схацела! У ваду ўцякла!

ХАЧЫК. У нашу ваду, Гіві! Слухай... Атрымліваецца, што яна ў нашым з табой возеры жыве... Квартырантка, панымаеш! Мы з гэтага што-небудзь маем? Гэта справядліва?

ГІВІ. Э-э-э, Хачык! Думай, што гаворыш! Какой “справядліва”?

ХАЧЫК (бярэ ў Гіві падводную стрэльбу, аглядзе). Ёсць у мяне адзін план, Гіві. Можам вялікія грошы зарабіць. Скажы мне сумленна, дарагой: калі спатрэбіцца – рука нэ дрогнэт?

ГІВІ

За вялікія грошы? Мамай клянус!

Сцэна 5

З'ява 1

Мент, Голос з рацыі.

Бераг Камсамольскага возера. Мент кладзе на пусты пастамент рацыю, прытуляе вясло, дастае аркуш паперы, піша на ім і прагаворвае ў голас.

МЕНТ. ...даводжу да вашага ведама, што я здзейсніў учынак, несумяшчальны з высокім званнем беларускага міліцыянта... падчас выканання службовых абавязкаў перавысіў дапушчальную ступень самаабароны, чым спрычыніўся да загібелі маладой прыгажуні з вяслом (закрэслівае). Не так. Прыйгажуні без вясла. Згрызоты сумлення не даюць мне спакою ані ўдзень, ані ўначы. Хай мяне спасцігне суворая, але справядлівая кара ўсяго нашага райаддзела...

(Мент складае заяву самалёцікам, пускае за сцэну, здымае фуражку, стаіць перад возерам у жалобе. I тут “аджывае” рацыя).

ГОЛАС З РАЦЫІ. ...восьмы, восьмы... я першы. Што за дэпрэсіўны стыль? Вышэй голаў, баец! Заява аб знікненні была? Не паступала. Цела патоплай грамадзянкі знайшлі? Нават не шукалі. Дык што ты так пераймаешся? Вісякоў у райаддзеле замала? А можа служба надакучыла, ці пагоны на плечы ціснуць?

МЕНТ. Грамадзянку шкада. Маладая. Ладная. Ёй бы яшчэ жыць і жыць...

ГОЛАС З РАЦЫІ. Каго шкадуеш! Гэтую хуліганку? Яна ж антысацыяльны элемент, на яе палову Крымінальнага кодэксу можна вешаць! Думаеш, як ты мяне не бачыш, то я за тобой не сачу? Так, восьмы, працягваем патруляванне. А твой пратакол...

(Чуецца шоргат паперы. Зверху на Мянта сыплецца папяровая церуха. Мент надзяе фуражку).

МЕНТ (падымает вясло). А з рэчавым доказам што?

ГОЛАС З РАЦЫІ. Ды ну яго ў балота, твой рэчавы доказ!

З'ява 2

Мент, Прывід Бабулы, Русалка.

Мент з русалчыным вяслом стаіць каля пустога пастамента. З'яўляецца Прывід бабулы.

ПРЫВІД БАБУЛІ (з дакорам). Ну што ўнучок... Змяніў жыць да лепшага?

МЕНТ. Ой, бабуля... І без цябе моташна. А што рабіць?

ПРЫВІД БАБУЛІ. Гэта не ты жыщё да лепшага мяняеш. Гэта яно цябе мяняе да горшага.

МЕНТ. Можа, сапраўды дахаты павярнуцца? У нашай вёсцы цяпер акурат бульбу капаюць, бацьвінне паляць, кабанчыкаў б’юць. Свежаніну смажаць, водар па ўсёй вёсцы! Жанчынкі на стол збіраюць, мужыкі з крамы вяртаюцца, ва ўсіх валізы дзінъкаюць...

(*Прабіваюцца гукі вёскі: крычаць пеўні, вішчаць свінні, брэшиць сабакі... Мент расчулены*).

ПРЫВІД БАБУЛІ. Не атрымаецца ў цябе ўнучок, павярнуцца. Не прымуць цябе нашыя хлопцы. Ужо і сама бачу.

МЕНТ. Ды я ж свой, вясковы!

ПРЫВІД БАБУЛІ. І тут ты сваім не стаў. І ў роднай хаце ўжо чужбы.

МЕНТ (*разгублена*). Нідзе парадку няма! Дык што мне цяпер рабіць?

ПРЫВІД БАБУЛІ. Служы спраўна. Выконвай загады. Слухайся начальства. Начальства – яно ж святое!

(*Прывід Бабулі знікае*).

МЕНТ (*аглядае вяслу*). Выконваць – дык выконваць. У балота – дык у балота. Па вадзе прыплыло, з вадой і сплывеши.

(Мент азіраеца па баках, пускае вяслу па вадзе, атрасае далоні. Нечакана па-над водамі выторкваеца русалчына рука, зацягвае вяслу).

Сцэна 6

З'ява 1

Вадзянік, Ася, Кася.

Дно Камсамольскага возера. Вадзянік у інвалідным вазку. Насупраць Ася і Кася.

КАСЯ (*чхае*). Нешта цяжка стала дыхацца на родным дне. Напэўна, кісларод з вады знікае.

АСЯ (*выцірае насоўкай очы*). Каламуці штодня большае і большае. Очы рэжа. Так і саслепнуть можна!

ВАДЗЯНІК (*пераканайча*). І кісларод, і чыстая вада надзвычай шкодныя для здароўя. Думаецце, я не быў маладым? Думаецце, мне чысціні і свежасці не хацелася? Праз што і пацярпей.

АСЯ. Ды няўжо ў нас на дне калісьці чыстая вада была?

КАСЯ. І нават кісларод?

ВАДЗЯНІК (*трагічна*). Былі... Нажаль. Памятаю, яшчэ пацанёнкам знайшоў на дне кіслародны балон. Ужо потым я скеміў, што гэта людзі супраць нас, донных нелюдзяў, падступную дыверсію зладзілі! А тады быў малады, цікаўны... амаль як вы цяпер. Венціль ад круціў – а мне гэтая кіслародная атруга так у твар і шуганула! Я ж па дурасці ўзяўся твар

яшчэ і чыстай вадой адмываць. І вось вам вынік! (паляпвае рукой па інвалідным вазку). Спаралізавала!

КАСЯ. А дзе вы, бос, чыстую ваду ўзялі?

ВАДЗЯНІК. З адной паганай крыніцы. Я яе потым перакрыў, каб іншыя нашыя істоты не атруціліся (зыркае на дзевак). Вы што, гэтай дрэні хочаце?

АСЯ. Хаця б паглядзець, як тая чыстая вада выглядае. Ніколі ж не бачылі! Напэўна, так прыкольна!

КАСЯ (*умольна*). Ну хоць трошачкі!

ВАДЗЯНІК. Катэгарычна нельга нават глядзець! Гэта ж як наркотык. Спярша на чыстую ваду падсядзеце, жыщь без яе не зможаце. Потым захочацца кіслароду паболей. А як хапанеце свежага паветра – усё, вашае існаванне назаўжды атручанае! Будзеце шгодня мроіць пра сонца, паэзію, гуманізм. Глядзіш – і людзьмі захочаце звацца. Не паспееце міргнуць – і вы ўжо здрадніцы роднага дна! Не-не-не, лепш якога стрыхніну наесціся, мыш'яку ці нават хлёркі! Вы, дзеткі, мяне слухайцеся, ветэрана вайны з чалавецтвам. Я кепскага не параю! Вы ж для мяне, як родныя! Не забыліся, што з людзьмі трэба рабіць?

АСЯ і КАСЯ (*паслухмяна ў адзін голас*). Бі вяслом!

3'ява 2

Тыя ж і Русалка.

З'яўляеца Русалка з вяслом. Выструнваециа перед Вадзяніком, трymaючи вясло, нібы стрэльбу.

РУСАЛКА. Агентка Русалка з баявога задання павярнулася...

ВАДЗЯНІК. Вольна! (*абарочваецица да Aci i Kaci*). Вось у каго вучыцца трэба! Вось дзе сапраўдная герайні! Першае ж заданне – і адразу поспех. Вадаплаўную рэстарацыю, праўда, не патапіла, але ж людзішак зацкавала да смерці. А як вяслом білася, як білася! Якая шалённая нянявісць да чалавецтва!

КАСЯ. Як хоць надвор’е наверсе? Што там цяпер носяць?

АСЯ. Усіх вяслом паклала?

РУСАЛКА. Прыходняў мне не шкада. Яны зневажалі нашы гонар і годнасць. Дый прыроду нашую не любяць. А вось той, з мегафонам, у форме... Сказаць па-праўдзе? Ён мне нават спадабаўся.

ВАДЗЯНІК (*здзіўлена адкочваецица ў вазку*). Мент? Спадабаўся? Табе?

РУСАЛКА. Ён гжэчны. Мужны. Справядлівы. Парадак любіць.

КАСЯ. У вас з ім нешта было?

АСЯ. Ты яго хоць паказытала?

ВАДЗЯНІК (*зыркае на дзевак*). Цыц, малалеткі дурныя! (*звяртаецица да Русалкі*). Значыцца, патвойму, ужо і мянтвы – людзі?

РУСАЛКА. Ён мне нават вясло вярнуў!

ВАДЗЯНІК (*выцягвае руку*). Пакажы.

Русалка аддае вясло. Вадзянік падазронা яго аглядае, нюхае, ліжа, сплёўвае.

ВАДЗЯНІК. Хутчэй за ўсё, атрутай нашмараваў. Ты яго прадэзінфекуў.

(*Донныя дзеўкі навыперадкі пытаюць у Русалкі*).

АСЯ. Ён бландзін ці брунэт?

КАСЯ. У цябе з ім сур'ёзна?

АСЯ. Непітушчы?

КАСЯ. Можа, у яго такія ж прыстойныя сябры ёсць?

РУСАЛКА. Мяркую, я магла б з ім пасябраваць.

АСЯ. Няўжо ты верыш у сяброўства паміж русалкамі і мужчынамі?

КАСЯ. А я нават веру ў большае... (*глядзіць на Вадзяніка, прыкryвае далонькай рот*).

ВАДЗЯНІК (*ціха і злавесна*). Вось вы сваё сапраўднае ablіčcha і выявілі! Вось вы нарэшце і выказаўліся, пра што марыще! (*да Асі*). Думаеш, я не заўважыў, што ты на свята Івана Купалы вусны падфарбоўвалася? Для каго хочаш вабнай быць?! (*выцягвае руку*). – Ну?

(*Ася неахвотна аддае Вадзяніку памаду*).

АСЯ. Даруйце мне, бос. Гэта першы і апошні раз.

ВАДЗЯНІК (*да Kaci*). А ты... Ты да апошняй ступені скацілася! Так неўзабаве і чалавекам станеш! Ану, пакажы, што хаваеш?

(Кася ўсхліпвае, аддае Вадзяніку ілюстраваны часопіс).

КАСЯ. Прабачце. На дне знайшла. Выпадкова.

ВАДЗЯНІК (*чытае*). Хочаш быць стылёвай? У гэтым сезоне папулярны вобраз жаноцкасці і рамантычнасці, каторы... Цьфу! (*выкідае часопіс і памаду*. Коціць у вазку, пільна ўглядзеца ў твары дзевак). Я разумею, чаго вы прагніце. Кахання! А гэта нават горш за кісларод! Вы мроіце, каб вашая халодная кроў закіпела, каб вы начамі не спалі, а мроілі... пра спатнелага валасатага мужыка! Бегаць да яго на спаткенні, цалавацца ў пад'ездах, пісаць цыдулкі... Так? Вы – спрактыкаваныя зрадніцы роднага дна. А ведаецце, што са зраднікамі і зрадніцамі бывае? Што ў вочы не глядзіце?!

АСЯ. Дык мы ж ні ў чым, ні што, ні Божа ж мой!

КАСЯ. Мы больш не бу-удзем!

ВАДЗЯНІК. Зрэшты, я сам крыху вінаваты. Развеў тут дэмакратыю. Вы, напэўна, лічыщце, што роўныя мне? Па тварах бачу! А каб не думалі -- трэба ці вас прынізіць, ці мяне ўзвысіць.

РУСАЛКА. Дык куды ўжо прыніжаць? Тут і так дно.

ВАДЗЯНІК. Слухайце загад. Вы, (*касавурыцца на Асю і Касю*), плывіце ў далёкую затоку. Вазьміце скрыню, дзе чэрап з косткамі намаляваныя, і чакайце на мой сігнал (*ішчоўкае пальцамі*).

АСЯ і КАСЯ (*у адзін голас*). Будзе зроблена, бос!

(*Ася і Кася сыходзяць*).

ВАДЗЯНІК (*да Русалкі*). А ты плыві наверх. Прыйгараbanь мне свой пастамент. Давядзецца на ім ў вазку ўвесь час стаяць. Цяжка, вядома... Але для вашай жа карысці – каб мяне лепиш бачыць і бацькоўскія загады слухаць.

(*Русалка паслухмяна сыходзіць. Вадзянік шаргаетць газетай*).

З'ява 3

Вадзянік, Гіві.

Дно. Вадзянік у інвалідным вазку чытае газету.

Нечакана з'яўляецца Гіві, апрануты аквалангістам: маска, трубка, ласты. У яго руках падводная стрэльба. Гіві рухаецца як спецназавец, паводзіць стрэльбай ва ўсе бакі.

ГІВІ. Дэвшук, а дэвшук? Дзе ты? Дэвшук, выходзь, размова ёсць!

(*Вадзянік спрабуе адсунуцца ў вазку. Гіві яго заўважае, пераследуе. Вадзянік ад пераляжу прыкрывае твар газетай. Гіві падскоквае, скідае*).

ГІВІ. Вах! Ты хто?

ВАДЗЯНІК (*ганарліва*). Я – гаспадар усяго гэтага дна!

ГІВІ. Колькі самазванцаў развялось, да? Што – і ты ўжо гаспадар?

ВАДЗЯНІК. Так. Самаўладны!

ГІВІ. Я на Камсамольскі возера самы галоўны гаспадар! Ну, і яшчэ крыху Хачык... Гаспадар той, у каго зброя ў руках! (*прыстаўляе стрэльбу*).

ВАДЗЯНІК. Мы можам дамовіцца.

ГІВІ. Какой дамовіцца? Кліэнт мне ў рэстарацыю са свайго дна пастаўлять будзеш, да?

ВАДЗЯНІК. Што ты хочаш?

ГІВІ. Камэнны баба з вэслом – альбо смэрць! Гавары, дзе яна!

Акт 2

Сцэна 1

З'ява 1

Русалка, Мент, Голос з рацыі.

Бераг Камсамольскага возера. Каля пустога пастамента – Русалка.

РУСАЛКА (*праводзіць рукой па пастаменце*). І як Вадзянік тут у інвалідным вазку стаяць збіраецца? Дый дзе тады роўнасць? Гаварыў жа, што мы ўсе -- адна сям'я!

(Русалка сіліца зрынуць пастамент, не атрымліваеца. Чуецца гук міліцэйскай сірэны, Русалка спрабуе схавацца за пастаментам, з'яўляеца Мент, выцягвае Русалку за руку).

МЕНТ. Мала таго, што статуі крадуць, дык ужо і за пастаменты ўзяліся!

РУСАЛКА. Я не краду! Гэта мой пастамент!

МЕНТ (глядзіць на Русалку, пазнае). Вы? Жывая? Дык вы не паганулі?

РУСАЛКА. Вада – мая стыхія. А возера – мой дом.

МЕНТ. Дык вы цяпер русалка?

РУСАЛКА. Так. Куды яшчэ няшчаснай дзеўцы ад прыхадняў падзецца? Шкада, што вы...

МЕНТ. Я сам шкадую. Прабачце за непараразуменне! (гжэчна цалуе Русалцы руку, адступае, вымахвае фуражкай, нібыта капелюшом з плюмажам).

РУСАЛКА. Ніколі б не падумала, што мінскія міліцыянты такія інтэлігентныя.

МЕНТ (глядзіць на вясло). А я не ведаў, што нашыя беларускія русалкі так добра халоднай зброяй валодаюць! Вы якое адзінаборства вывучалі? Тэйквандо? Кун-фу? Джыў-джышу?

РУСАЛКА (сціпла). Я самавучка.

МЕНТ. Народны талент! Я ўражаны...

РУСАЛКА. Мне так сорамна перад вами...

МЕНТ. А мне як! Падняў на вас руку.

(На небе запальваецца Зорка Венера. Русалка задзірае голай, спяшаецца да вады).

МЕНТ. Куды ж вы! Мне так шмат словаў хочацца вам сказаць!

РУСАЛКА (*спыняецица*). Праўда?

МЕНТ. Я гатовы гаварыць іх вам усю ноч!

РУСАЛКА (*крыху вагаецица, але ж рашича адыходзіць ад вады*). А я гатовая ўсю ноч іх слухаць!

МЕНТ і РУСАЛКА спяваюць разам

Мы розныя з табою – гэта праўда.
Аднак супольны клопат лучыць нас,
І ты, і я клапоцімся зацята.
Дык можа нам стварыць цудоўны звяз?

МЕНТ

Я родную зямлю ад рознай трасцы
Па абавязку сэрца бараню.
Штодня іду я з набрылдзю змагацца.
Змагаюся й спакой я толькі сню!

РУСАЛКА

А я вады тримаю абарону,
Каб родную стыхію не змаглі
Загнюсіць разнашэрсныя муфлоны,
Каб белыя хадзілі караблі!

МЕНТ і РУСАЛКА спяваюць разам
У клопаце супольным наша доля!

На ніве гэтай высілкі з'яднаць,
Нам трэба, каб скарылася сваволя,
А мы маглі б шчасліва пакахаць.

(Мент і Русалка кранальна спяваюць дуэтам, глядзяць аднаму ў вочы, развязкай відавочна мусіць стаць пацалунак. Але ў гэтых момант “аджывае” рацыя Мянта).

ГОЛАС З РАЦЫІ. Восьмы, восьмы, я першы!..
Што за неслужбовыя спевы пры выкананні?

МЕНТ (выструнъваецца). Вінавагы.

ГОЛАС З РАЦЫІ. Працягваем, працягваем
патруляванне!..

(Русалка прыкладае палец да вуснаў, адступае да пастамента, дасылае паветраны пацалунак. Мент напраўляе фуражку, сышодзіць).

З'ява 2

Русалка, Прывід бабулі, Гіві, Хачык.
Русалка стаіць каля пастамента, глядзіць у той бок, куды сыйшоў Мент.

РУСАЛКА. Напэўна, я памылялася наконт людзей. Не ўсё яны зладзюгі. Не можа быць, каб наш беларускі Мент няпраўду гаварыў! Якія ў яго вочы! Які імпэт! Як ён сваю зямлю любіць!

(З'яўляецца Прывід бабулі, замілавана глядзіць на Русалку, але тая старую не заўважае).

ПРЫВІД БАБУЛІ. Ён добры, справядлівы, непітушчы. А які працавіты! Яшчэ жэўжыкам калгасных свінак пасвіў!

РУСАЛКА. Мне здаецца, з яго б атрымаўся і азёрны фермер, дбайны гаспадар. А што? Паставіў бы сядзібу. Прыйгожую і светлую, як звон, з алтанкай крытай чаратамі, з крынічкай бруістай, абкладзенай бліскучымі прыгожымі каменчыкамі. Гадаваў бы самоў, разводзіў лотаць. Па вечарах цешыўся б родным краявідам – барвовым сонцам па-над зялёной бросняй... А, можа, і не адзін...

(З-за пастамента крадком вылазяць Гіві і Хачык з вялізной сеткай. Накідаюць на Русалку. Русалка спрабуе вырвацца, але ж яшчэ больш заблытваецца. Гіві і Хачык цягнуць яе на вадаплаўную рэстарацыю).

ГІВІ. Нэ будзеш скандаліць – усё даруем.

ХАЧЫК. Слушай, які даруем? Яна з рэстарацыі ў ваду ўцякла. Не заплаціла!

РУСАЛКА. Рату..!

(Хачык заціскае Русалцы рот).

ПРЫВІД БАБУЛІ. Унучок! Унучок! Ратуй сваю дзяўчыну!

(Гіві і Хачык цягнуць заблытаную ў сетку Русалку на борт рэстарацыі, адплываюць, знікаюць з далягліду.

З'ява 3

(Выбягае Мент, разгублена спыняеца каля вады).

МЕНТ. Любая...

ПРЫВІД БАБУЛІ. Яны туды паплылі (*паказвае і знікае*).

МЕНТ (*урацыю, прыклайши яе да вуха*). Першы, першы, я восьмы!.. Толькі што двое твараў каўказскай нацыянальнасці выкрабі прыгожую грамадзянку. Трэба тэрмінова задзейнічаць план "Перахват"! Паўтараю, толькі што... (*мяняеца з твару, няўцямна глядзіць на рацыю*). Я гэта – да дупы?

(Мент рашуча скідае боты, кіцель).

Сцэна 2

З'ява 1

Гіві, Хачык.

Палуба вадаплаўнай рэстарацыі, на ёй стаіць вялізная бочка, накрытая зверху рэкламным банерам. На банеры сядзяць Гіві з Хачыкам.

ГІВІ. Сёння ж купляй самы вялікі акварыум з цвэтамузыкай.

ХАЧЫК (*няўцямна глядзіць на яго*). Ну і?

ГІВІ (*саскоквае на палубу і ўяўляе-паказвае*). Саджу яе туды. Прыходзіць кліент. Глядзіць у акварыум -- а там яна ляжыць, на ядвабный

падушка. Такі белы, млявы, семкі лузае, бурбалкі пускае. Кліент пытаецца: дзе ўзяў, Гіві? А я яму: ды закахалася ў мяне, адагнаць не магу. У мяне такіх цэлы гарэм. А кліент мне рука паціскае: э-э-э, Гіві, які маладзец!

ХАЧЫК. А потым, калі кліент сыходзіць, я табе па галава б'ю і прыгаворваю: ідыёт ты, Гіві, самы настаяшчы. І ўвесь твой сямейны альбом ідыёт і, нават, цвік, на каторым ён вісіць, такі ж самы. Хто так біэнэс робіць? Цябе самога ў акварыум пасадзіць і за грошы на Камароўцы паказваць.

ГІВІ. Не кажы такіх абыдных слоў. Дык што, акварыум не хочаш купляць?

ХАЧЫК. Тут не купляць трэба, а прадаваць. Ёсьць у мяне за мяжой адзін сябра. Вялікі чалавек. Сутэнёрам працуе!

З'ява 2

Гіві, Хачык, Вадзянік, Ася, Кася, Русалка.
На палубу заяжджае Вадзянік у інвалідным вазку.

ГІВІ. Зноў ты? Слухай, колькі можна?

ХАЧЫК. Інваліды абслугоўваюцца па двайным тарыфе!

(*Вадзянік не зважае, насочваеца ў вазку на Хачыка з Гіві*).

ГІВІ. Мы ж пра ўсё дамовіліся. Табе – жыццё, нам дзеўка (бярэ падводную стрэльбу). Можам і перагуляць.

ХАЧЫК. Слухай, ты кушаг суды прыехаў? Заказ будзем рабіць? Альбо як?

ВАДЗЯНІК. Альбо як... (*и чоўкае пальцамі*).

(*Вынырваюць Ася і Кася, ставяць на палубу скрыню з выявай костак і чэрапу*).

АСЯ. Гахне так, што нават на Каўказе пачуюць (*падпальвае кнот*).

КАСЯ (*ставіць на скрыню вялізны будзільнік, той гучна тахкае*). Адлік пайшоў, бос.

(*Ася і Кася даюць нырца. Гіві са сполаху выпускае стрэльбу, тахканне паскараеца*).

ХАЧЫК (*да Вадзяніка*). На лічыльнік ставіш?

ВАДЗЯНІК. У вас хвіліна, каб выслушаць мяне і даць адказ. Так хто на возеры гаспадар?

ГІВІ. Слухай, спыні гэты страшны гадзіннік!

ХАЧЫК. Грошы вазьмі! Апошні штаны забяры! Толькі не забівай!

Будзільнік тахкае ўсё хутчэй і хутчэй. Вадзянік паціху адкочваеца назад да борта, дзе стаіць бомба з будзільнікам.

ВАДЗЯНІК. Катапультуюся! (*спыняеца на самым краі*)

Будзільнік тахкае ўжо шалёна хутка. Хачык саскоквае з бочкі.

ХАЧЫК і ГІВІ (разам). Ты тут гаспадар!

(Хачык і Гіві хапаюць рэкламны банер, якім была накрытая бочка, апускаюць перад Вадзяніком, нібы палонныя вайскоўцы – свой сцяг, падымаясь руки ўгару. Вадзянік выторгвае кнот з бомбы, тахканне будзільніка спыняеца).

ВАДЗЯНІК. Цяпер мы адна сям'я.

(З бочкі высочваеца галава Русалкі).

РУСАЛКА. Бос, я верыла, што вы прыйдзеце па мяне!

ВАДЗЯНІК. А як жа інакш? (заяжджае паміж Хачыкам і Гіві, панібрацкі абдымае іх за плечы). У мяне ёсць для вас прапанова, спадары бізнесоўцы, ад якой вы проста не зможаце адмовіцца. Ды не калаціцесь так! Усё толькі пачынаецца. Поўны наперад!

(Вадаплаўная рэстарацыя рушыць пад гукі лезгінкі. Выплываюць Ася з Касяй).

КАСЯ. Вачам сваім паверыць не магу. Наш бацька абдымаеца з людзьмі?

АСЯ. Напэўна, нейкі падступны ход. Хоча ім галовы задурыць. Ікава, а што ён задумаў?

(Ася і Кася, асцерагаючыся, сплываюць за рэстарацыяй).

Сцэна 3

З'ява 1

Прывід бабулі, Мент.

Пусты пастамент на беразе Камсамольскага возера. Гукі лезгінкі паволі заціхаюць. З'яўляецца Прывід бабулі.

ПРЫВІД БАБУЛІ (тужліва спявае “Купалінку”).

Купалінка-купалінка, цёмная ночка,

Цёмная ночка, а дзе ж твая дочка,

Цёмная ночка, а дзе ж твая дочка.

Мая дочка у садочку ружу, ружу поліць,

Ружу, ружу поліць, белы ручкі коліць,

Ружу, ружу поліць, белы ручкі коліць.

Кветачкі рвець, кветачкі рвець,

Вяночкі звівае,

Вяночкі звівае, слёзкі пралівае,

Вяночкі звівае, слёзкі пралівае.

Купалінка-купалінка, цёмная ночка,

Цёмная ночка, а дзе ж твая дочка,

Цёмная ночка, а дзе ж твая дочка.

(Падчас спеваў пайцему працінаюць сполахі міліцэйскай мігалкі. Выплывае Мент, ён у трусах, майцы і фуражцы. Рацыя і кабура таксама пры ім. Мент раз-пораз выцягвае шыю, аглядаетца, напрайўляе фуражку, сплывае за сцэну. Прывід бабулі знікае).

З'ява 2

Мент, Ася, Кася.

Камсамольскае возера, вада.

(Ася і Кася пльвиуць па возеры ад таго боку, куды ішла вадаплаўная рэстарацыя).

КАСЯ. І гэтага нелюдзя ты называеш родным бацькам?

АСЯ. Як той казаў, нашая Русалка сама ва ўсім вінаватая. Маўляў, перараджэнка. Ментоўскімі серэнадамі заслухалася. На Зорку Венеру загледзелася. Вось і вынік, ачалавечылася.

КАСЯ. Зайздросціш?

АСЯ (*пасля выразнае паўзы*). Яшчэ як! Даруй мне, наша сястрычка з вяслом, што я цябе крытыкавала. Ты хоць раз паспела чыстае паветра ўдыхнуць ды крынічнай водой умыцца. А, галоўнае, шчасце кахання зведала. Мы ж з Касечкай, бы тыя жабоцькі, толькі мулю з бросняй месім.

(Кася з Асяй абдымаюцца, плачуть).

КАСЯ. Нядзіва, што ад Вадзяніка ўсе ўцякаюць. Тыя ж нашы хлопцы, Лазнік з Тапельцам.

АСЯ. А што мы з табой можам?

КАСЯ. Як гэта што? Звярнуцца ў праваахоўныя органы!

АСЯ. Мянты ж таксама людзі!

КАСЯ. Яны і разбяруцца.

(Бліскагаюць сполахі міліцэйскай мігалкі.
Выплывае Мент).

МЕНТ (крычыць). Удзельніцы воднага руху! Неадкладна прыняць управа! Прышіснуцца да ўзбярэжжа!

АСЯ. Во! Органы самі да нас плывуць.

КАСЯ. Таварыш міліцыянер!

АСЯ. Родненкі!

(Мент прыкладае руку да брылька фуражкі, працягвае плыць. Ася з Касяй прыстройваюцца побач. Ася і Кася навыпераціі звязратаюцца да Мянта).

АСЯ. Прыхадні яе ў бочку пасадзілі!

МЕНТ. У якой шашлыкі марынуюць?

КАСЯ. Яны ўтрок ужо пра ўсё згаварыліся! Хочуць вашу дзяўчыну ў сексуальнае рабства прадаць! За мяжу!

АСЯ. А заўтра і нас туды прададуць!

КАСЯ. Там у беларусак правоў ніякіх!

МЕНТ (выхоплівае пісталет). Зараз я ўсіх закрыю!

(Ася, Кася і Мент сплываюць).

Сцэна 4

З'ява 1

Вадзянік, Гіві, Хачык, Мент, Русалка.

Бераг Камсамольскага возера. Каля рампы Вадзянік у інвалідным вазку, побач стаіць Гіві. За імі праглядаеца вадаплаўная рэстарацыя з бочкай на палубе. Зверху банер прыціснуты да бочкі вялікім каменем.

Гіві з падводнай стрэльбай у руках нервова ўглядаеца ўдалячынъ. Вадзянік дрэме, на каленях у яго спод з вялікым будзільнікам.

ВАДЗЯНИК (*трызніць праз сон*). Шчупальцы ў мяне доўгія...

(*Гіві, баючыся, паглядае на руки Вадзяніка, знізвае плячыма*).

ВАДЗЯНИК (*праз сон*). Паўсюль дастану... усіх перадушу...

(*Гіві торкаеца, зазірае Вадзяніку ў твар, водзіць перад ім рукой, крыху супакойваеца. І тут гучна звініць будзільнік на сподзе. Гіві адскоквае. Вадзянік прачынаеца, спакойна спыняе будзільнік*).

ГІВІ (*дэманструе стрэльбу*). Калі гэты Хачык праз пяць хвілін не вернецца, я яго застрэлю! І ўвесь яго сямейны альбом! І нават той цвік, на якім ён вісіць!

ВАДЗЯНИК. Паслухай, Гіві, а твой Хач... камерсант сумленны? Ён жа мамай пакляўся.

ГІВІ (*абурана*). Гэта Хач сумленны? Ды гэта афэрыст вішай маркі! Ты ведаеш, за што яго з

Каўказа выгналі? Чача на клапах настойваў і сапраўдны канъячны этыкетка клеіў!

ВАДЗЯНІК. А ты чым свой “Арагві” разбаўляеш?

ГІВІ. Чыстым фурацылінам!

(З’яўляеца задыханы Хачык, у руках у яго перавязаная крыж-накрыж важкая паштовая пасылка).

ГІВІ. Што твой дырэктар публічнага дома сказаў?

ХАЧЫК. Слушай, наш Русалка ў інтэрнэце так усім спадабаўся, што ён нават аванс за яе прыслаў!

(Хачык урачыста ставіць і распакоўвае паштовую скрыню, запускае ў яе рукі, сипле грашыма пад ногі).

ГІВІ. А я што гаварыў? Наш Хачык самы сумленны чалавек у свеце. Мог жа скрасіці! Але не скрай.

ВАДЗЯНІК. Будзем дзяліць па справядлівасці.

ГІВІ. Канечне!

ХАЧЫК. Мы ж адна сям’я.

(Хачык з Гіві збіраюць банкноты, раскладаюць іх на тры стосікі пад позіркам маўклівага Вадзяніка. У гэты час за іх спінамі на борт вадаплаўнай рэстарацыі забіраеца Мент, бярэциа здымамаець камень, якім прыціснуты да бочкі банер. Камень

цяжкі, Мент ледзь не упускае яго. Русалка скідае банер, падымаецца з бочкі).

РУСАЛКА. Каханы!

МЕНТ. Гэта выконваў свой абавязак (*абдымаюциа, прыкрываючыся банерам, цалуюциа*).

(Гіві з Хачыкам ужо падзялілі грошы на трывоўныя часткі).

ВАДЗЯНІК (*глядзіць на трыв пачкі*). Правільна падзялілі?

ГІВІ (*паглядае на Хачыка*). Я за ім сачыў.

ХАЧЫК. Пароўну.

ВАДЗЯНІК. А я казаў – па справядлівасці!

(Вадзянік складае пачкі адзін на адзін, выдае Гіві з Хачыкам па банкноце, астатніе скідае ў пасылачную скрыню, якую ўладкоўвае ў сябе на каленях. Гіві з Хачыкам слупянеюць. Усё знікае ў цемры).

Сцэна 5

З'ява 1

Вадзянік, Гіві, Хачык, Мент, Голас з рацыі.

На палубе вадаплаўнай рэстарацыі з'яўляюцца Гіві з Хачыкам. Яны коцяць вазок з Вадзяніком. На каленях Вадзяніка пасылка з грашыма. Бочка падранейшаму прыкрытая банерам, які прыціснуты каменем.

ХАЧЫК. Вы, бос, аказваецца, такі аферыст, што нават я так не ўмею!

ГІВІ. Які гэта аферыст? Гэта ж праста беспредэльшчык нейкі!

ВАДЗЯНІК. Вось і вучыцесь, пакуль я жывы (*грукае па бочцы*). Дачушка-рыбанька! Як ты там?

ГІВІ (*ставіць стрэльбу, сядзе, прыкладае ба бочкі вуха, прыслухоўваециа*). Ба! Задыхнулася без кіслароду!

ХАЧЫК. А як жа мы тады рэшту грошай атрымаем?

(*Камень з грукатам звальваециа, злятае банер. Мент з пісталетам напагатове высококае з бочкі*).

МЕНТ. Вы затрыманыя па падазрэнні ў гандлі людзьмі!

ХАЧЫК. Грамадзянін начальнік! Гэта ён ва ўсім вінаваты! (*наказвае на Вадзяніка*).

ГІВІ. Сабалазніў нас абяцанкамі! Вы яго трymайце, пакуль з грашыма не ўцёк!

(*Вадзянік прымірэнча прыўздымае далоні, удае, што супраціўляцца не будзе*).

МЕНТ. Рукі!

(*Гіві і Хачык выцягваюць рукі перад сабой. Мент прышпільвае іх да парэнчай кайданкамі. У гэты час Вадзянік ліхаманкава рассоўвае грошы па кішэнях*).

МЕНТ (*у рацыю*). Першы, першы. Я восьмы. Мною затрыманая злачынная групоўка ў складзе трох асобаў...

ГОЛАС З РАЦЫП (*перапыняе*). Не злачынная групоўка, а таварыства добра сумленных прадпрымальнікаў. Што ты на іх павесіць сабраўся?

МЕНТ. Яны ж нашу дзяўчыну выкralі, за мяжу прадаць збіраюцца! Артыкул Крымінальнага кодэксу Рэспублікі Беларусь “гандаль людзьмі”.

ГОЛАС З РАЦЫП. А дзе ты людзей бачыш? Дзеўка твая – не чалавек, а русалка. Водная істота. Пра гандаль падобнымі істотамі ў Крымінальным кодэксе нічога не напісаны. Загадваю неадкладна вярнуць улоў законным гаспадарам Камсамольскага возера.

ХАЧЫК. Які мудры чалавек, слухай!

ГІВІ (*да Мянта*). Загад чуў? Выконвай, да? А то пад суд пойдзеш!

(*Мент нібыта ўзважвае ў руках рацыю і пісталет, затым рашуча выкідае рацыю, становіцу да штурвалу.*)

МЕНТ. Ёсць і найвышэйшы суд. У райаддзел!

(*Вадзянік тым часам паціху коціць задам да борта, каб уцячы.*)

З'ява 2

Тыя ж, Русалка.

*Калі Вадзянік ужо гатовы з'ехаць у ваду,
вынырвае Русалка.*

РУСАЛКА. Бі вяслом! (засаджвае вясло ў колы інваліднага вазка, падбягае да Мянта, абдымае яго). Мой каханы! Ты -- сапраўдны герой!

(Вадзянік торгаецца, але не можа зрушиць вазок з месца – вясло замінае).

МЕНТ (вызываеца ад абдымкаў, папраўляе фуражку). Не час пра пачуцці думаць, калі закон і грамадзкі правапарадак у небяспечы! (паварочваеца да Хачыка з Гіві)

ХАЧЫК (цягне вольную ад кайданкоў руку). Станаўлюся на шлях выпраўлення! Гатовы супрацоўнічаць са следствам!

ГІВІ. І чаму я маці не слухаў, э-э-э? І нашто з Радзіма ўцёк? І на халеру з гэтымі аферыстамі звязаўся?

МЕНТ. Не хацелі паважаць Канстытуцыю нашай Сінявокай – зладжу вам правасуддзе па-беларуску! (абдымае Русалку). Любая! (цалуе, стаяць абняўшыся).

(Вадзянік спрабуе дацягнуцца да стрэльбы, якая стаіць каля бочекі, нарэшце яму гэта ўдаеца. Страйле ў Русалку і Мянта. Мент уздрыгвае. Яны з Русалкай паварочваюцца. У Мянта са спіны тырчыць гарпун).

МЕНТ (расціскае абдымкі, апошнімі намаганнямі вырывае гарпун). Няўжо ліха заўсёды перамагае? (падае за борт, пакінуўшы гарпун у руцэ Русалкі).

РУСАЛКА. Я гэтага не перажыву! Дзе сэрца? Дзе яно? (у роспачы заколвае сябе гарпуном, валіца следам за борт).

ВАДЗЯНІК. Стрэльба з першага акту неадменна мусіць стрэліць у другім (некалькі разоў нетаропка пляскае ў далоні).

(Вадаплаўная рэстарацыя сама сабой павольна кранаецца з месца. Праразаецца, нарастаема гук вадаспаду. Хачык, Гіві і Вадзянік наслухоўваюцца).

ГІВІ. Хачык, гэта ў цябе ў вушах шуміць?

ХАЧЫК. Ва-ва-ва ва-да-спад... (да Вадзяніка). Бос, разаб'емся!

(Хачык і Гіві торгаюцца, але вызваліцца ад кайданкоў не могуць. Шум нарастаема).

ВАДЗЯНІК. А вы думалі, я інвалід? (падымаецца з інваліднага вазка ідзе да штурвала, круціць яго). Мент меў рацыю – мы, зладзюгі, непераможныя! (Рэстарацыя разварочваецца. Шум вадаспаду сціхает).

З'ява 3

Гіві, Хачык, Вадзянік, Ася і Кася.

Вадаплаўная рэстарацыя ідзе ў супрацьлеглы бок. Вадзянік выторгвае вясло з колаў вазка, кідае яго за борт.

ГІВІ (*торгае кайданкі*). Бос, вызвалі, вельмі прашу. Мы яшчэ зладзім агульны бізнэс!

ХАЧЫК (*уражана глядзіць на Вадзяніка*). Во дзе прайдзісвет! Вось у каго вучыцца трэба!

ВАДЗЯНІК (*нетаропка зараджае падводную стрэльбу шампуром, садзіцца ў вазок*). Але ж пра гэтую навуку вы ўжо нікому ніколі не раскажаце (*цэліць у Хачыка з Гіві*).

(У гэтых момант выплываюць Ася з Касяй, ставяць на палубу скрыню з выбухоўкай).

АСЯ. Бос, выбухоўка таксама была у першым акце! (*падпальвае кнот*).

КАСЯ. Цік-цик-цик... (*удае тахканне будзільніка*).

(Усе слупянеюць. Ася і Кася даюць нырца. Рэстарацыя выбухае: мільгае страбаскоп, у паветры лунаюць банкноты).

Сцэна 6

З'ява 1

Ася, Кася.

Бераг Камсамольскага возера. Пад пустым пастаментам Ася і Кася сплятаюць вяночки.

АСЯ (*напявае*). Купалінка, Купалінка...

КАСЯ. Цё-ёмная ночка (*адкладае вяночк*). Ты заўважыла, як дыхаць лёгка стала?

АСЯ. І каламуць кудысьці сплыла.

КАСЯ. Нават нашыя хлопцы павярнуцца абяцаюць!

АСЯ (задуменна глядзіць на пастамент). Новыя часы, новыя героі... Цікава, а каго цяпер сюды паставяць?

КАСЯ (паказвае рукой на ўзбярэжжа). Лепш падумай, хто цяпер усім нашым Камсамольскім возерам будзе кіраваць!

АСЯ. Як мне Мянта і сястрычку нашую Русалку шкада! (усхліпвае). Такое каханне, такое каханне! Толькі ў казках такое бывае!

КАСЯ. Жыццё ж працягваецца!

(Ася з Касяй вешаюць вяночкі на пастамент, сыходзяць).

Сцэна 7

З'ява 1

Мент, Русалка, Прывід бабулі.

Бераг Камсамольскага возера. Чыста пабелены пастамент. На ім стаіць Мент-статуя. Да пастамента прыматаўваная шыльда, на ёй напіс "МЕНТ". З'яўляецица Прывід бабулі, трагічна глядзіць на помнік.

ПРЫВІД БАБУЛІ (галосіць з фальклёрнымі інтанациямі). Аёй, гэта ж мая правіна, унучачак! Гэта ж я цябе вучыла справядлівасці шукаць! І нашто тая справядлівасць? Жыў бы, як усе. Хадзіў бы па беразе. Слухаўся б сваю рацыю. Можа, на павышэнне

пайшоў бы! Сам бы ў тую чорную скрыначку перабраўся ды іншым загады аддаваў? А так стаіш тут, бы той слуп. Халодна табе і самотна...

(На небе запальваецца Зорка Венера. З'яўляеца Руслака).

РУСАЛКА. Каханы мой *(цягне да яго руکі, выразна глядзіць на неба).* Помніш, калі мы спаткалісь з табою, Зорка Венера ўзышла?

(На набёсах ярчэй мігціць Зорка Венера. Мент аджывае, сыходзіць з пастаменту, прыціскае да сябе Руслаку).

МЕНТ. Любая мая... мокрая, халодная...

ПРЫВІД БАБУЛІ *(замілавана глядзіць на Мянта і Руслаку).* Дзетачкі ж вы мае, дзетачкі. А я, як адчувала, што ўсё добра скончылла!

РУСАЛКА. Мы будзем жыць з табой доўга і шчасна. У нас абавязкова народзіцца дзяўчынка, для якой стануць роднымі і беларуская вада, і беларуская зямля!

ПРЫВІД БАБУЛІ. Толькі б не было вайны!

МЕНТ. Калі дзяўчынкі нараджаюцца – гэта добра. Гэта азначае, што вайны не будзе! Затое, калі потым у нас народзіцца хлопчык, у яго будзе старэйшая сястра, якая навучыць яго справядлівасці.

РУСАЛКА. І павазе да законаў.

МЕНТ. Але не да бязглуздых загадаў!

(Выпльваюць Ася і Кася).

АСЯ (да Мянта). Віншуем!

КАСЯ. Ты перамог!

МЕНТ. Каго?

АСЯ. Усіх!

КАСЯ. Толькі што наш падводны выбаркам скончыў падлік галасоў. Ты абраны новым кіраўніком усяго нашага Камсамольскага возера!

МЕНТ (прыкладае далонь да брылька, выструнъваеца). Служу Камсамольскаму возеру і яго народу!

Заслона

© Інтэрнэт-версія: Камунікат.org, 2010 год

© PDF: Камунікат.org, 2010 год